

KARMIONY (32) *part praet pass impf*

karmiony (20), **karmion** (11), karmiony *a.* karmion (1).

-ã- (26), -a- (1); -ã- : -a- *Mącz* (1 : 1). $\diamond$ *W formie złożonej* -on- (2) *KochTr*, *SarnStat*, -ón- (1) *Mącz*. $\diamond$ *W formie niezłożonej* -on (2) *OpecŻyw*, *KochFr*, -ón (1) *Mącz*.

sg m N kãrmion (10), kãrmiony (5); $\sim$ (*attrib*) kãrmiony (1); $\sim$ (*praed*) kãrmion (10) *OpecŻyw*, *TarDuch*, *FalZioł* (2), *HistAl*, *Mącz*, *SienLek*, *WujJud*, *KochFr*, *WujNT*, kãrmiony (4) *WisznTr*, *LatHar* (3). $\diamond$ *f N* kãrmionã (4), kãrmiona (1), kãrmion(a) (1); $\sim$ (*attrib*) -ã (1); $\sim$ (*praed*) -ã (3), -a (1); -ã : -a *RejAp* (3 : 1). $\diamond$ *n N* kãrmió(n)e (2). $\diamond$ *pl N m pers* kãrmieni (5). *subst* kãrmioné (3); -é (1), -(e) (2). $\diamond$ *A m pers* kãrmion(e) (1).

Składnia dopełnienia sprawcy: karmiony od kogo (5).

Sł stp s.v. karmić, Cn brak, Linde XVII – XVIII w.; poza tym XVI w. s.v. karmić.

Otrzymujący pokarm, żywiony; pasiony, tuczony (o zwierzętach) (32) : Pascor aliquando etiam passivum est, Bywam karmió(n)/ tuczón. *Mącz* 282c; Iż niewiãłtã onã vćiekłã nã pułzcżã/ [...] á tãm byłã karmionã áż do czãłu/ á do przyłcia tego wdzięcznego łynã á oblubieńcã łwego. *RejAp* 100v; *ModrzBaz* 18v; S: Grzegorzã do [...] wieże poładził/ gdzie od nieiãkiew Chrześciãńskiew wdowy karmiony przez lat czternaście/ okrutnã nędżę Męczennik Chriřtuřow ćierpiãł. *SkarJedn* 303.

karmiony czym (9): á tak kiedy kozieł będzie kharmion Blufzczem drzewnym/ tedy krew takie⁸⁰ kozła bywa łamiãcza Kamieñ *FalZioł* I 48d, V 81; Minotaurus monstrum biforme, Zwierzę dwoxtãłtne. ex Pasiphae, Z żony Minois á z bykã nãrodzone/ potym w Lobyrencie [!] zãmknione człowieczym ciałem było kãrmióne. *Mącz* 223a; *SienLek* 37; IZ Cłã nowego grãnicznego plãćic nam winni nie będã [...] od wołów/ któreby łie w dómãch ich vchowãły/ álbo kupné/ któreby zbożem ich karmioné były [*quicunque frumentis illorum saginati fuerint JanStat* 69]. *SarnStat* 399. *Cf Przysłowie, Wyrażenie.*

W połączeniu szeregowym (1): Abowiem Collegium iedno wzbudził/ gdzieby młodzieńcy Niemieckiego narodu/ nãklãdem iego/ w łãnym Rzymie chowãni/ karmieni/ odziewãni/ vczeni/ y ćwiczeni byli *ReszHoz* 139.

W charakterystycznych połączeniach: bluszczem karmiony, ciałem, kostkami, potrawami, zbożem.

Przysłowie: KochFr 83; Naydziełz przy młodych dworãch gãłãnty/ przechyry/ Y Wronãmi karmione [= *sprytnych*] y łtãre łiekiery: Co młodziiki do wźzego złego pobudzãiã *KlonWor* 55.

Wyrażenie: »pokarmem karmion« (1): á iefli łãcznie á pokãrmem łprãwionym ze zlotã byłby karmion/ głodu nie oddali *HistAl* K5.

Szereg: »karmiony i napawany« (1): Ludzie y bydłetà/ woły y owce/ niechay nic nie vkufzãiã/ á niech nie będã karmione y nãpawãne [*nec pascantur et aquam non bibant*]. *BibRadz Ion* 3/7.

W przen (5) : *RejAp* 104; Tu choroby nie naydzie/ tu nie mãłz łtãrości: Tu łmierć łzãmi karmiona niema iuz wolności. *KochTr* 22.

Wyrażenie: »karmiony pokarmem anielskim« = *obdarzony łaskami* (1): thak yłz wźwzãtołfczy rozmnożona wdzyw wźzytkym byla a łtãd anyelłzkym pokarmem byla karmyona *PatKaz III* 112v.

Szeregi: »karmiony a opatrowany« (1): iż Pan zãwzdy chowa vłtãwicźnie ochmiłtrze á opãtrzycciele iey [*niewiasty, tj. kościoła*]/ gdyż tu łłyřzyłz iż ma być karmiona á opãtrowãna *RejAp* 100v.

»karmiony, żywiony« (1): Iż odiawfzy mądrość od mędrkow dam ią proftaczkom. A tám była między nimi karmiona/ żywiona/ y vftawicznie będzie aż do woley Páńfkiey *RejAp* 104.

Przen (7) :

a) *O przyjmującym komunię św.* (6) : W tych dwu białyghłowách dwoiáki ftan ludzi Chrześcijáńfkich ieft figurowány [...]. Z ktorych ieden Chriftułá karmi w członkách iego: á drugi ieft karmion od niego. *WujNT* 238.

karmion z czego (1): Abowiem duch nie ma kości ani ciáá/ ále o tym ftanie w ktorym ieft człowiek [...]/ ktory z kielichá/ ktory ieft krwią iego bywa karmion *WujJud* 252v.

karmiony czym (1): iákoż śmieią mowić żeby ciááło náfze niemogło być vczęftnikiem dáru Bożego/ ktory ieft żywot wieczny/ gdyż ono Ciááem y Krwią Páná Chriftułową karmione bywa y ieft członkiem iego *WujJud* 252; *LatHar* 565. *Cf Wyrażenie.*

W połączeniu szeregowym (1): Dziękuię tobie zá táiemnicę żywot przynofzącego Ciááá y krwi iego/ ktorym w Kościele twoim/ bywamy karmieni/ nápowáni/ oczysćieni/ poświęceni/ y z nawyżlzym Boftwem twoim ziednoczeni. *LatHar* 565.

Wyrażenie: »karmiony pokarmem« (2): á ná Wieczery bywamy karmieni pokármem do żywotá wieczného. *BiałKat* 316; *LatHar* 253.

Szereg: »karmiony i posilany« (1): do iákiey wzgárdy rzeczy światá tego/ á nákoniec y zdrowia ftwego przychodźili [chrześcijanie]/ tym niebiełkim pokármem [sakramentem] częfto karmieni y pośiláni. *LatHar* 253.

b) *Zaspokajający swe potrzeby duchowe [czym]* (1) : Kościoł krzełciański mleku y tłuftóci przyrownan. Mleku dla młodich ktoryzy w kościele lekká nauką bywaią karmieni. *WróbZółt* V8v.

a. *Żywiony przez matkę głównie jej mlekiem* (6) :

W połączeniu szeregowym (1): Iakąż tedy lafkę ij częftz mám iéy vczynitz/ [...] w ktoré żywocie ftyna mégo cialo duchem fwięty^m ieft fprawiono [...]/ od které porodzon/ kármion/ oblapián/ tzalován/ na krzyżu wilfátz oplakán? *OpecŻyw* 179.

Wyrażenie: »piersiami karmiony« (5): Iezu ienżes náwzięthfzemi pierfiami dziewiczemi karmion był. *TarDuch* B; *WisznTr* 9; *LatHar* 272, 530, 548.

Synonimy: *pasiony, tuczony, żywiony.*

Cf **KARMIC**